

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 14. Tempus dandi nominis in baptismo varium fuisse singulorum que temporum vel locorum diuersitas allata, ac breuiter de Hebræorum, ac Gentilium more, septimo, octauo, nono, vel decimo die ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Tempus dandi nominis in baptismo varium fuisse, singulorumque temporum, vel locorum diuersitas allata, ac breuiter de Hebreorum, & Gentilium more, septimo, octauo, nono, vel decimo die pueris nomen imponendi.

CAP. XIII.

Quod ita varium, & multiplex fuit, vt nihil certi de eo statui, vel affirmari possit. Nam in Ecclesie Christiane primordiis, cum baptismi ceremonie simul omnes eodem die fiebant, sicut ex Apostolorum Actis, & S. Dionysio colligitur, nomen non nisi in ipsa ablutione dari solebat, postea, vbi suam maturitatem Ecclesia assecuta est, certum tempus nomini dando praefiniri cepit. de quo ita est apud sanctum Augustinum lib. 9. confess. *vbi tempus aduenit, quo me nomen dare oporteret, relicto rure Mediolanum remeauimus.* Quodnam vero illud fuerit, iure dubitare possemus, nisi Clementis Papae I. auctoritas suppeteret Epistol. 3. de offic. sacerdot. & cleric. vbi tribus mensibus ante baptismum nomen dari, his verbis praecipit: *si quis fidelis voluerit existere, & desiderat baptizari, accedat ad sacerdotem suum, & ipsi det nomen suum, atque ab eo audiat mysteria regni caelorum, ieiuniis frequentibus, opera impendat, ac semetipsum in omnibus probet, vt tribus mensibus iam consumatis in die festo possit baptizari.* Post eius tamen tempora,

Nomen Apostolorum tempore dabatur paulo ante baptismum.

Nomen dabatur tribus mensibus ante baptismum.

Nominis
dandi tem
pus ad 40
dies dedu-
ctum.

Epi'copi
confacer-
dotum no-
mine a epi-
scope appel-
lari.

Baptismi
tempus in
Paschate,
& Pent.

Nomen fe-
rin. 4. heb-
domadae
quarta
quando
expetit.

solummodo quadragin. a diebus an' e bap-
tum, dari nomina consueuisse, ex Sirino
pa Epist. 1. decret. ad Himmer. Tara con-
2. didicimus, eam ait: sequitur de d'ncipi
quandotum temporibus, prout unicuique libitum
rit, improbabilis, & emendanda consusio, qua
stus confacerdotibus non ratione autoritatis
ius sed sola temeritate presumitur, ut passim
berè Natalis Christi, seu apparitionis, nec non
Apostolorum, seu martyrum festiuitatibus immo-
ra plebes baptismi mysterium consequantur: cum
sibi priuilegium & apud nos, & apud omnes
sas Dominicum specialiter cum Pentecoste sua
desendat: quibus solis per annum diebus ad
confluentibus generalia baptismatis tradi conuen-
ramenta, his duntaxat electis, qui ante quadra-
ta, vel eò amplius dies nomen dederint. Ad
rei confirmationem forte pertinet, quod
Concilio Laodiceno cap. 45. statuitur: non
portet post duas hebdomadas quadragesima
quam ad baptismum suscipi, cum enim baptis-
mus non quadraginta diuulsiu in initio, sed in Pascha-
tis celebritate conferri solet, nihil aliud
tuit esse, ad baptismum suscipi, quam nomine
fendi baptismatis causa in scriptis exhibito
catechumenorum ordinè adiungi, ante qua-
tam verò Quadragesimæ hebdomadam
ad Paschatis solennia, quadraginta dies,
illis paulò pauciores numerari, omnes inter-
gunt. Rursus hoc tempus ad quartam
hebdomada quartæ Quadragesimæ com-
ctum est, vt demonstrant Ordo Romanus
fer. 4. hebdom 4. tit. de denunciat. script. ad

lect. ut autem ad ecclesiam venerint, sicut diximus, scribantur nomina infantum, vel eorum, qui ipsos suscepserunt, & Diaconus clamet, dicens: Catechumeni procedite, & vocentur ipsi infantes ab Acolyto in Ecclesia per nomina, vel ordinem, sicut scripti sunt: & paulo post, cum eiusdem nominis sacris tabulis committendi rationem in compendium redigeret; vocentur infantes ab Acolyto per nomina, vel ordinem, ut scripti sunt, & statuantur, ut oritur. Et Rupertus Abbas lib. 4. de Diuin. Offic. cap. 18. de quart. fer. heb. d. quart. quadrag. ubi ait: *intra pene Ecclesia proles, quam per annum verbo predicationis noua gignere poterat, instante solemnitate Paschali hęc die nomina sua dabat, & per sequentes dies usque ad ipsam Pasche solemnitatem audiens quisque regulam fidei, unde & Catechumenus dicitur (catechumenus nique auditor interpretatur) lactatus & grandescens, tandem plena fide in solemnitate sancti baptisterij symbolum reddens, Christo commoriebatur, & consurgebat. Quod etiam illis testimoniis facile confirmare possumus, quibus antea probatum est, eodem die in catechumenorum ordinem redactos esse. Verum id quoque lectores admonere oportet, nominis traditionem, quamuis nunc post multas ceremonias fieri soleat, tamen olim renunciatione, & plerisque aliis priorem extitisse, quemadmodum a S. Dionysio, & compluribus aliis grauissimis patribus traditum est, in primisque ab Albino Flacco, qui lib. de Diuin. offic. cap. 16. sic ait: *vocato nomine eius, dicitur: abrenuncias Satanae? Animaduertendum etiam est, veterem consuetudinem**

Catechumenus vade dicatur.

Nomen dabatur ante abrenunciationem. a Li. de Eccle. Hic. ar. cap. de baptis.

Nominis
imponendi
40. diebus
ante bap-
tismum con-
fuetudo.
durat apud
Moscovi-
tas.

Nomen
nunc im-
ponitur in
baptismo
ante octa-
uum diem,
& quare
Nomen
Heb. si im-
ponebant
octauo die

b Luc. r.

lustricus
dies quin-
amesset.

Nundina
Dea vnde
dicta

nomini quadraginta diebus ante bap-
tismum imponendi apud Moscovitas vigere: de
Sigismundus Liber de reb. Moscou. cap.
bapt. dixit: nato infante, mox accessit, *scilicet*
ante ianuam habitationis, in qua est puerpera,
stans stando recitat orationes, pueris nomen imponi-
tas. Deinde quadragesimo communiter die, nisi forte
agrotet, defertur in templum, & baptizatur.
multo magis Christiane pietati couenit, quo
reliqui fideles, ex quo adultorum bap-
tismus cessauit, veteri more abolito, filijs suis
octauum diem, quo in lucem editi sunt, pri-
mum tempore nomina imponunt. Nam
omnium hominum vitæ, maxime puerorum
varia pericula, & insidiæ metuendæ sunt,
pietissimè sit, ut citò eis illud sacramentum
ministraretur, quod ad æternam salutem con-
quendam necessarium est. Adiuncta vero
est illa opportunitas, quod antiquorum
seruationibus affine videtur. Etenim Hebræi
octauo die, cum primi parētis crimen im-
puros homines lethali contagione transmissum
carnis circumcisione abolebant, suum non
accipere tenebantur, vt, præter ^b S. Iohannem
Baptistæ, & aliorum exempla, ex ipso huius
næ salutis duce colligitur: de quo Luc. 1. 2.
mus: postquam consummati sunt dies octo, ut
cuncideretur puer, vocatū est nomen eius Iesum.
mani etiam eundem diem obseruauerunt, voca-
bantque *lustricum*, quo infantibus lustratis
est expiatis nomina imponebant, maxime
quidem nono die, vnde Nundina Dea
minis octauo, quia in maris conceptione p-

effert temporis, sicut meminerunt Iuuenalis
 sat. 9. Festus Pomp. verbo *lustrici*, Macrobius
 1. Saturn. cap. 1. Plutarchus in quaestion. Cen-
 tur. Roman. & inter recentiores Polydorus,
 Virgilius lib. 4. cap. 4. Alexander Sardus lib.
 1. cap. 8. & Baronius tom. 1. Annal. ad ann.
 Chryl. 83. Soli Græci à reliquis gentibus non
 nihil deflexerunt, de quibus etiam inter scri-
 ptores non conuenit: quorum alij, vt Aristo-
 teles, septimo, alij decimo die cum maribus,
 tùm feminis nullo discrimine nomen impo-
 sisse, arbitrantur. Quare Hefychius apud
 Turneb. lib. 8. aduers. cap. 19. *ἢ δὲ δεκά*, inquit,
τῆς ἡμέρας τὰ ὀνόματα τοῖς ἑρπετοῖς ἐτ' ἰθεοῶν:
ὅδ' ἐ Ἀριστοτέλης ἢ ἐ δὲ δέκα ἡμερῶν: quæ sic la-
 tine reddimus: hac decima die nomina infantibus
 imponebant: Aristoteles autem septima, inquit,
 & Suid. verbo *δεκάτη*: mos Atheniensium,
 cuius fuit decima ab ortu infantis nocte conuocari
 paternos, maternosque cognatos, isque presentibus
 & nomina pueris indi, & immolari Diis, & conui-
 uio carum illum excipi: Aristoteles autem septimo
 die factitatum scribit. rursus verbo *ἀμφὶ πομῆα*:
 quibus abortu infantis dies, quo manus purgant,
 qua partum adiuuerunt, & infantes cursim cir-
 cum ades ferunt: dona itaque cognati mittunt,
 polypodes plerunque, & sepas: decimo verò die no-
 men imponunt puero. Igitur dissidentes scripto-
 rum opiniones ita conciliari posse existimo, vt
 vel alterutrū diē eligere, vnicuiq; liberū fuerit
 vel Athenienses quidem decimo die, reliqui
 Græci sept. nomē imposuerint, quod vt citatis
 testimonijs nihil aduersari videtur, ita à Cælio.

Nomen
 Romani
 imponebāt
 maribus
 quidē no-
 mo die, for-
 minis octa-
 uo.
 Græci no-
 men filijs
 imponebāt
 septimo,
 vel deci-
 mo die.
 Puerperij
 caremo
 nix apud
 Athenien-
 ses.
 Munera in
 natalibus
 puerorum.

284 De Antiq. Bapt. rit. ac Cer.
Rhodigino lib. 22. antiq. lect. cap. 12. Alexan-
dro Sardo lib. 1. de morib. cap. 3. & Adria-
Turnebo lib. 8. Aduerfar. cap. 19. indicatum
est.

*Nomen, quod ante baptismum dabatur, in sacra-
bulas referri solitum, & quibus rationibus
de tabula recitatum esse multis de causis, &
eius recitationem, baptizandos ad Hierarchi
manu ductos esse.*

CAP. XV.

IAm vero nomen in baptismo datum,
Ierarum literarum monumentis commu-
solitum esse, omnibus videbitur, si mem-
rint, ab Apostolicis vsque temporibus diu-
tus institutum, œcumenicis Conciliis con-
munitum, multorum Patrum, Dionysij Aret-
pagitæ de bapt. Cyrilli Hierosolymitani
tehi. 1. mystag. Gregorij Nysseni orat. ad
eos, qui differ. bapt. Augustini lib. 1. de sym-
& aliorum testimoniis corroboratum, ad
diem diuturna ecclesiæ consuetudine detur-
se, propterea, ne qua omnino negligenti-
reperet, in part. 4. Act. eccles. Mediol. in
stit. Cancell. iubentur Curiones baptizato-
rum libros quotannis in tabularium referri,
quod renouatum est part. 6. in tabel. errat.
mulct. cleric. tit. de Parochis, animarum

Nomina ba-
ptizatorum
in tabulari-
referenda.

Cur bapti-
zandorum

curatoribus. Id tamen quibus rationibus
terres Patres instituerint, ex Gentilium sum-